

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/174
KARAR NO : 2021/161
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : A.C.Ü.

Vekili : Av.D.B.B.

Adli Yargıda

Davalılar: 1- Hani Belediye Ba kanlı 1

Vekili : Av. M.S.D.

2- Karayolları Genel Müdürlü ü

Vekili : Av. Y.P.

3- Beyazta Karde ler n . Nak. Pet. Ür. Tem. Gıda San. Tic. Ltd. ti.

dari Yargıda

Davalı : Hani Belediye Ba kanlı 1

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, müvekkilinin 16 plakalı aracı ile, Diyarbakır li, Hani ilçesinden, Yukarı Turalı Köyüne do ru seyir halinde iken; Topçular-Turalı Köyü ayrımından Yukarı Turalı Köyü yoluna döndükten ve 100 m kadar gittikten sonra gerekli güvenlik önlemlerinin alınmamı olması ve yol yapım çalı malarında gerekli özenin gösterilmemi olması sebebiyle, aracın direksiyon hakimiyetini kaybetti ini ve kaza yaptı mı, bu kazaya ili kin Hani Sulh Hukuk Mahkemesi aracılı ıyla bilirki i raporu aldı mı, alınan bilirki i raporunda " yolun kaplamasının birinci sınıf asfalt olmadığı , stabilize diye tabir edilen sıkı tırlımı toprak yol da olmadığı , yol kaplamasının altında mıcır kullanıldı ı , yolun alt yapısını olu turan mıcır birle tirici olarak asfalt maddesinin kullanıldı ı ancak kaplamanın kullanımdan dolayı u radı ı deformasyon nedeni ile asfalt maddesinin birle tirici özelli ini yitirmi oldu u ve kaplamanın temeli olan mıcır ta larının serbest kaldı ı görüldü ü ve meydana gelmesi muhtemel kazalarda araçların kolaylıkla yoldan çıkmalarına sebebiyet verece i" belirtildi i, müvekkilinin bu kazadan dolayı toplamda 17.159 TL ödedi i; yine bu kaza nedeniyle 102,60 TL medikal ürün aldı ı, meydana gelen kayıplar nedeniyle olu tu u önesürülen zararın tazmini istemiyle fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla 5.000 TL manevi, 13.900 TL maddi, 1.000 TL i gücünden yoksun kalma tazminatının olay tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalılardan mü tereken ve müteselsilen tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Hani Asliye Hukuk Mahkemesinin 05/12/2017 tarihli ve E.2014/164, K.2017/200 sayılı dosyasında**, hizmet kusuru iddiasına dayalı davanın, dari Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun'un 2. maddesi hükmü uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerektiğinden, yargı yolu nedeniyle dava dilekçesinin usulden reddine karar verilmiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 23.159 TL zararın tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. dari Yargıda

4. **Diyarbakır 1. d. Mahkemesinin 24/02/2021 tarihli ve E.2021/65 sayılı dosyasında**, dava konusu uyuşmazlığın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanun'un 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve İnceleme Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

5. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliğini yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, araçları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

6. 2918 sayılı Kanun'un, "*Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri*" başlıklı 10. maddesi öyledir:

"(Değişiklik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile birleştirilerek yapılarak yürütülür.

a) Kurulu

Her belediye başkanlığı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak İçişleri Bakanlığıınca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik ube müdürlüğüne bağlı olarak kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmaktır,

2. Gerekli görülen kavaklara ve yerlere trafik işareti, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmaktır,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve denetlemektir,

4. Karayolunda trafik için tehlike te kil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek ekilde i aretlemek veya ortadan kaldırmak,
 5. Yol yapısı veya i aretleme yetersizli i yüzünden trafik kazalarının vukubuldu u yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,
 6. Çocuklar için trafik e itim tesisleri yapmak veya yapılmasını sa lamak,
 7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.
- (Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

7. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülmür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilere i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir."

8. Aynı Kanun'un Geçici 21. Maddesi öyledir:

"Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz."

B. Yargı Kararları

9. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılınd ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki

araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

10.Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı mının Hani Belediye Ba kanlı ı yönünden esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hakim Gülen AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava; meydana gelen trafik kazası neticesindeki zararın, davalının kusuru nedeniyle olu tu undan bahisle, tazmini istemiyle açılmı tır.

13. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ma dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

14. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Diyarbakır 1. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile, Hani Asliye Hukuku Mahkemesinin 05/12/2017 tarihli ve E.2014/164, K.2017/200 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Diyarbakır 1. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile, Hani Asliye Hukuku Mahkemesinin 05/12/2017 tarihli ve E.2014/164, K.2017/200 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, Üyelerden Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, i letme, trafik güvenli ini sa lama ekinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumlulu unun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyu mazlı ın, özel hukuktaki araç i letenin hukuki sorumlulu undan de il, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmedi i, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu i letildi i, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulundu u iddiasından kaynaklanması kar ısında uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN